

זכרון תרועה

הנה יום הדין. ויום הדין מפחיד. נורא ואיום. בו יפקד כל חי. ויכתב מי לחיים... מי ישקט... ומי יעשיר... ואנו רוצים לזכות בדין. אילו, חולף לו הרהור חטוף במוחנו היה יום הכיפורים קודם ראש השנה, היינו מגיעים זכים לדין. מנוקים מכל חטא ועוון, ואז וודאי היינו זוכים בדין.

אולם גם המלך המשפט, חפץ לזכות את יצוריו. אין רצונו של הבורא כי הרשע ימות, אלא שישוב מדרכו, ויכתב לחיים. ומדוע לא ניתן לנו יום הכיפורים, למחילת עוונותינו, קודם ראש השנה?

מעשה באדם שבא במרוצה לתחנת הרכבת. במרוצה, כי הרכבת זמניה מדויקים עד מאד. והוא פחד לאחר. עודו מנסה להירגע מריצתו הבהולה, והנה הרכבת כבר צופרת, והכרטיסן מנופף בדגל אשר בידו לנהג הקטר, ומאותת להתחלת הנסיעה. לא היה סיפק בידו לחשוב שנית, והנה הוא כבר על הרכבת שפתחה בדהירה.

מיודענו כבר ישוב על מקומו, ומפנה מבטו לחלון, כדי להתבונן בנוף המרהיב. והנוף בדרך לירושלים, יפה ומגוון. הרים נישאים, ומעינות נובעים. גבעות פוריות, ונחלים שוצפים. עמקים פוריים, וגשרים מתוחים עליהם.

אך תחת נוף נפלא זה, נשקף לעיניו המבועתות, מחזה אחר. מדהים אף הוא, אולם אינו כה רב גוני. נגד עיניו המשתאות נשקף הים למלא רחבו. הרכבת נוסעת לחוף הים, הבין במפתיע. דרכה מובילה צפונה לעבר חיפה, והוא הלא ירושלים מגמת פניו. מיהר, וישב על המושב ממול. כעת, חשב, פני מופנות ירושלימה, מגמתי. שלום עליך, נפשי.

הלא שוטה יחשב איש זה. שהרי לא די לתקן את כוון מושבו. אין זה מספיק שכעת מופנות פניו לעבר ירושלים, אם עדיין נוסע הוא צפונה. עליו לרדת מרכבת זו, ולעבור לרכבת הנוסעת לירושלים. רק כך יתקן את טעותו הנוראה.

ואנו כלום איננו כאותו בער? וכי אין התנהגותנו מזכירה את הנהגתו התמוהה של הכסיל מהרכבת?

הרי, יודעים אנו שעלינו לשוב. אנו מבינים כי לא נהגנו כיאות, וכי צברנו חבילות של עוונות במשך כל השנה שחלפה. ואנו נכונים לחזור בתשובה.

ומהי התשובה?

להחליף רכבת. אנו צועדים בדרך הלא נכונה. עלינו לשוב ולפסוע בדרך האמת. אין די, שנשפר מעשה אחד או שניים, כאשר הדרך שגויה. אם מטרתנו ומגמת פנינו רק לספק את כל מאויי לבנו, גם אם תקנו חלק ממעשינו עדיין אין זו התשובה לה מחכה הבורא.

ומהי הדרך בה עלינו לשוב? מהו הכוון אליו נשים מגמת פנינו?

לכך, ניתן לנו ראש השנה, יום בריאת האדם. ניתן לנו ראש השנה, כדי שנדע את הדרך בא עלינו לילך. זוהי הרי מטרת בריאת האדם, להגדיל את כבודו של השם יתברך. וכך אומר המשורר, לַעֲתָ נַעֲשֶׂה בְּחַפְצוֹ כֹּל, אֲזִי מִלֶּךְ שָׁמוּ נִקְרָא. זה הדבר שהתרחש בעת בריאת האדם. זהו המהפך שעבר על העולם. כי מעת היות אדם על הארץ, הוחל לקרא בשם השם. מאז יש מי שמכיר ויודע את רבונו. נברא אדם שיכול לקבל על עצמו את עול מלכותו יתברך.

"אמרו לפני מלכויות. כדי שתמליכוני עליכם". זוהי עבודתנו בראש השנה. כדי שנוכל לזכות למחילת יום הכיפורים, עלינו לעבור את ראש השנה. עלינו להחליף את הרכבת. אנו זקוקים לשנות את כוון נסיעתנו. וכל זאת כהכנה לקראת יום המחילה.

ומהי, בעצם, קבלת עול מלכות שמים?

קבלת העול. ההכרה כי יש בורא ומצווה. יש אדון לעולם. ועלי למלאות את רצונו, ולקיים את מצוותיו. ההסכמה בלב, היא היא קבלת עול מלכות שמים. הקבלה לשמור את כל מצוות השם, ולעשותם, היא קבלת המלכות.

וכיצד נקבל זאת על עצמנו? הלא בעניותנו אין אנו יודעים כלל מה עלינו לעשות, ומהו רצון השם?

כאשר נקבל על עצמנו ללמוד, על מנת לעשות. אם נחליט ללמוד ולדעת את המעשה אשר נעשה, אזי המלכנו את השם. כאשר נפתח מיד במוצאי ראש השנה, קיצור שולחן ערוך, או ספר הלכה אחר, כדי שנוכל לשמור ולעשות ולקיים את כל מצוות השם, נדע נאמנה, כי קבלנו עול מלכות שמים בשלמות.

אך עדיין תנקר השאלה. עדיין נשוב ונקשה. אמנם כדי לזכות לכפרת היום הקדוש, עלינו ללמוד ולדעת את הדרך הנכונה בראש השנה - - -
אולם אנו רוצים גם לצאת בדימוס ביום הדין, ואם מחילת העוונות רק בעוד עשרה ימים, ביום הכפורים, היאך נכתב לחיים בספרן של צדיקים?

כאן כבר נגענו בהמשכה של הברייתא. "אמרו לפני מלכויות, כדי שתמליכוני עליכם אמרו לפני זכרונות, כדי שיעלה זכרוכם לפני לטובה". כי אין דנים את האדם אלא לפי מצבו באותה השעה. ואם באותה השעה צדיק הנהו, אין מזכירים לו את חטאיו הראשונים. וברגע ששם האדם את עצמו על הדרך הנכונה, אין זוכרים לו את שגיונותיו מהעבר. ואם קבלנו והמלכנו על עצמנו את מלכו של עולם, ממילא כבר יוכל לעלות זכרונו לטובה. ובמה, בשופר. על ידי השופר, אנו מקבלים את מלכותו יתברך, ועל ידו יעלה זכרונו לטובה.

מה שייך השופר לכאן? וכיצד שייך הוא לקבלת המלכות? ואיך יעלה את זכרונו?

נבוא ונתבונן.

השופר מהו?

כשמו כן הוא, שפופרת. קנה חלול.

ולמה ישמש?

להשמעת קול.

ואיזה קול ישמיע?

דבר זה, לא בשופר תלוי, אלא בתוקע. השופר ישמיע את קולו על ידי נפיחת רוחו של התוקע בו. ואם ינפח עמוד אויר ישר ופשוט, ישמע קול שלם. תקיעה, בשפתינו. ואם נפיחתו תהא שבורה או מרוסקת, הרי שהקול שישמיע השופר יהיה שברים או תרועה.

וקול השופר, התקיעה, השברים והתרועה, מסייעים לנו ביום הדין. קול השופר מזכיר לנו את יום הדין. מזכיר לנו את משמעותו העמוקה של הדין. ומעורר אותנו לזכור את מטרת חייו של האדם. וכך אנו זוכים בדין.

כיצד?

השופר משל לאדם.

האדם אף הוא כלי. בבריאת האדם נאמר "ויפח באפיו נשמת חיים". ונפיחה זו ממשיכה ומתחדשת בכל שנה. וכשם שהשופר ישמיע קולות שלמים ומרוסקים, כך האדם יסבול מצבים שונים. עוני ועושר, שלווה ויסורים, מנוחה או טרדות. וכשם שקול השופר תלוי בנפיחת רוחו של התוקע, כך דינו של האדם תלוי בנפיחת רוחו של הקב"ה.

ובמה תלויה נפיחה זו? במה תלוי רצונו של הבורא, ונפיחתו?

בנפיחתו של האדם. דבר זה תלוי באדם עצמו. כאשר מעשי האדם שלמים, אם האדם נמצא בכוון הנכון, ומטרת חייו אמיתית ושלימה, אזי נפיחת הבורא ביום הדין תהיה אף היא שלימה איתו. כאשר האדם יתקע תקיעה שלימה בשופרו שלו, ויכריז קבל עם ועולם כי השם מלך. כאשר יקיים את מצוות השם, ויוכיח בזה כי יש מנהיג לבירה. אזי גם מלכו של עולם, יפח באפיו נשמת רוח חיים שלימה ומתוקנת.

וכאשר נשמע את קול השופר, נזכור את הדין. נזכור, כי כעת ביום בריאת האדם, הקב"ה מחדש את נפיחת נשמת החיים באפיו. וכשם שקולו של השופר, תלוי בנפיחת רוחו של הנופח בו, כך חייו של האדם תלויים בנפיחת החיים של הבורא.

וכאשר נזכור את הדין, נדע, כי ייקבע, לפי נפיחת האדם בשופרו שלו. על פי הנהגת האדם, והכרזתו על מלכותו יתברך, כך ייקבע דינו - נפיחת רוחו של היוצר בקרבנו.

ואז - בעת תקיעת השופר - נזכור, ונדע.

ונמליך את בוראנו על כל מהלך חיינו.

וממילא נזכר לטובה, ביום הזכרון.

ונכתב ונחתם לחיים טובים, ביום הדין.

סיכום:

"כִּי עָמַד הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּנָּרָא". ובמדרש: כי עמד הסליחה מר"ה הסליחה ממתנת אצלך. ולמה? למען תִּנָּרָא, בשביל ליתן אימתך על בריותיך - בראש השנה. פירוש: ניתן לנו ראש השנה, כהכנה לסליחת יום הכיפורים, כדי שנוכל לשנות את דרכינו. ועל ידי שינוי הדרך בראש השנה, הסליחה כבר ממתינה ליום הכיפורים. ושינוי הדרך, על ידי הכרת וקבלת מלכותו יתברך, שזו עבודת היום בראש השנה. וכאשר נמליך עלינו את השם יתברך, נזכר לטובה ביום הדין. ועל ידי השופר אנו זוכרים את הדין, שתלוי ברצון השם, הנופח בשופר - האדם. ועל ידי זכירת הדין, נזכור את תפקידנו בעולם, ואז נקבל עלינו את מלכותו, ונוכל להיכתב לחיים טובים.

שאלות חזרה:

1. מהי תשובה?
2. מהי קבלת עול מלכות שמים, למעשה?
3. מהו קולו של השופר? ובמה זה תלוי?
4. כיצד מזכיר השופר את הדין?
5. כיצד מסייע השופר להמליך עלינו את הבורא?

תשובות:

1. תשובה, פירוש של. אחזר ארץ הנכונה. יעזב רשע דרכו... וישל אל השם.
2. הקבלה אצל את רצון השם, והתחלת האימוץ אצעת מהו רצון השם, על מנת אצל, זו קבלת עול מלכות שמים.
3. קול השופר הוא: תגיעה, עזרים או תרועה. [קול שלם, עזר או מרוק]. ותאוי בנפית התוקע.
4. הדין בראש השנה, הוא על נפית רוח החיים באדם. תיים שלמים או מרוקים. ותאוי ברצון השם. כשם שקולו של השופר תאוי ברצונו של התוקע.
5. נפית רוח החיים באדם, [שאותה מזכיר השופר], תאוי במעו' של האדם. כפי שמכיר האדם על מלכות השם, כך יתנו לו חיים. וממילא האדם יקבל על עצמו את מלכות השם.